

*Ressenyes i
bibliografia
comarcals*

RESSENYES

Roger VILÀ PADRÓ

Marges

Barcelona / L'Espluga de Francolí: Editorial Barcino S.A. Museu Vida Rural. 2013. 229 p.

No sempre és cert que les guies turístiques incitin a anar als llocs descrits. Sovint el farciment de dades sense un argument amè, lleuger i de prosa clara en fa feixuga la lectura. És veritat que quan som al lloc ens serveixen, ens informen, i que si les imatges saben mostrar la bellesa ens transmeten la necessitat d'anar a l'indret exacte. Però l'atracció desafortada per conèixer un territori de vegades ens la inspira una obra literària. Una simple poesia, per exemple. Intentar copsar allò que el poeta escrigué des del mateix punt geogràfic: la descripció, els sentiments, la interpretació, la suggestió, l'extracció de les essències del paisatge. Tots tenim al cap obres literàries que ens remeten a espais concrets, existents, transformats o desapareguts. A vegades el que ens descriu l'obra és el passat, móns perduts o gairebé irreconeixibles, perquè han estat escrits

pretèritament o perquè el rememoren. L'interès per conèixer llocs concrets a través de la literatura es manifesta en la proliferació actual de rutes literàries, basades en un mateix escriptor o espigolant entre l'obra de diversos autors, centrades en un espai geogràfic determinat.

La novel·la de Roger Vilà Padró, *Marges*, ens provoca unes ganes immenses de resseguir els paisatges descrits, de trepitjar els pobles que en són l'escenari, de córrer amb cotxe per les mateixes carreteres del Priorat –la comarca que ha centrat la prosa de l'autor– per on circula en Menna, el protagonista. Els paisatges ens són oferts en tota la seva complexitat, dibuixats a partir de la climatològica diària –horària gairebé– com a condicionant de la seva percepció.

El lector se sent immers en el paisatge a través d'un argument simple i lineal: un home a meitat de la vida passa un mes llarg de les vacances a l'ombra del Montsant, tot cercant la solitud amb la pretensió d'estudiar i escriure sobre els marges de pedra seca. Els paisatges naturals, s'entrellacen amb els orígens familiars del protagonista, amb els records de quan d'infant passava bona part de l'estiu a casa dels avis. L'acció de recuperar la memòria d'un temps passat, els espais, les olors, no esdevé fàcil quan es tracta de reconèixer les persones amb les que havia conviscut. Però la proposta de Roger Vilà no és un compendi de nostàlgies sinó que reflecteix la realitat del present, sobre el qual ombrreja un passat perdut a mesura que els pobles s'han empetitit. És difícil de deslligar passat i present per a les persones que s'hi han quedat a viure sense altra alternativa. El present és fet també de la voluntat de quedar-se i de la necessitat de marxar, que alguns dies es retroben confi-

gurant el paisatge humà de pobles com ara Margalef. En el fons de tot de la novel·la, en la quotidiana simplicitat de les accions i activitats del dia a dia hi ha una cerca del jo del protagonista que hi ha arribat immers en la crisi existencial iniciada amb la mort de la seva companya. Una realitat interior que esdevé com una música de fons lligada amb la solitud, les noves i puntuals companyies, els espais i ambients de Margalef i altres indrets i els paisatges amb horari i expressió temporal climatològica.

Josep Santesmases i Ollé

*President de la Coordinadora de Centres
d'Estudi de Parla Catalana*

Publicat a *Tornaveu*, 9/5/2013

Elvis MALLORQUÍ GARCIA

***Pagesos i homes de mar de Lloret.
Estudi i edició del capbreu
de la Pabordia de Novembre
de 1317-1320***

Lloret de Mar: Ajuntament, 2014, 239 p.
[Es Frares, 14]

Explicar el passat no és una tasca fàcil. Com més enrera es va en el temps més difícil esdevé fer-ho perquè, per norma general, el volum de dades disponibles (documentació, restes arqueològiques) sol disminuir conforme hom hi retrocedeix i perquè, a més, tots tendim inevitablement a interpretar la història des del present. Si en això afegim que allò que es vol és explicar el passat de Lloret de Mar, la cosa es complica. L'impacte del turisme sobre aquesta localitat de la Selva costanera és ben conegut, i de ben segur que en l'actualitat la gran majoria de no lloretencs ni es plantejaria la possibilitat que en algun moment hi hagués hagut un altre Lloret ocult, com diu el medievalista Elvis Mallorquí, “sota la capa més superficial de gran capital del turisme”.

Acostar al lector aquest Lloret aparentment invisible a la cobertura mediàtica és precisament el que fa Mallorquí amb el seu treball més recent, titulat *Pagesos i homes de mar de Lloret. Estudi i edició del capbreu de la Pabordia de Novembre de 1317-1320* i publicat pel mateix Ajuntament de Lloret de Mar. Perquè tot i que la segona meitat del llibre correspon a l'edició d'un capbreu (és a dir, de la declaració que determinats habitants d'un territori fan al seu senyor feudal) redactat en llatí entre 1317 i 1320, acompanyada dels resums en català de cada document i dels corresponents índexs onomàstic i toponímic, la primera ultrapassa la mera anàlisi del document en qüestió per convertir-se en una autèntica aproximació a les realitats social i econòmica lloretenques del segle XIV.

Entenem-nos: el capbreu és una font d'informació limitada perquè, entre altres coses, dóna dades sobre què pagaven els habitants d'un lloc que depenien de cert senyor, però no ens en dóna sobre els no declarants ni inclou els depenents d'altres senyors que no tenien obligacions amb aquell en concret. Ara bé, malgrat això hom pot considerar el capbreu com un observatori privilegiat des del què poder estudiar una senyoria determinada per a èpoques, com la medieval, de les què no tenim dades estadístiques. Fins i tot les limitacions d'un capbreu són de gran utilitat, ja que ens recorden allò que ja va avançar Josep Maria Pons i Guri: que al segle XIV els drets dels senyors sobre un territori i els homes i dones que l'habitaven (en especial aquells de condició servil) solien estar repartits.

Que malgrat algunes disputes jurisdiccionals el paborde de Novembre de la Seu de Girona fos el principal senyor de la zona lloretenca no invalida per res aquesta darrera constatació, com no ho fa tampoc el fet que fos precisament el seu aleshores

titular el responsable de manar redactar el capbreu de 1317-1320. Al contrari, Mallorquí demostra que hi havia altres senyors amdrets a Lloret, com ara el monestir selvatà de Sant Salvador de Breda o els cavallers de Camós. En part, l'autor ho extreu de mencions indirectes del capbreu. Però en part, també, de documentació addicional.

És precisament aquesta esmentada combinació entre el capbreu de 1317-1320 i d'altra documentació el que permet a Mallorquí contrastar dades, aportar noves hipòtesis de treball i, sobretot, presentar al lector amb la claredat que el caracteritza un Lloret allunyat no només de la seva imatge turística actual, sinó també de la vila de mariners i pescadors de començament del segle XX. El Lloret del segle XIV, en definitiva, poblat per famílies majoritàriament disperses en masos rodejats de camps de conreu i de bosc, cada vegada més vinculades en un port amb un potencial d'atracció encara limitat, i que haurien de patir no només les crisis econòmica i demogràfica, causada aquesta última en bona part per la irrupció de la Pesta Negra, sinó també els atacs vinguts del mar, com ara l'executat pels genovesos avançada la dècada de 1350.

Sens dubte, és molt probable que el fet de tractar-se principalment de l'edició d'un capbreu anestesiï ja d'entrada l'interès que el lector pugui tenir per aquest llibre. En aquest cas, val a dir que la primera impressió no podria ser més enganyosa. Perquè més enllà d'alimentar la curiositat de qui vulgui simplement capbussar-se en la toponímia lloretenca fullejant el capbreu, el que ofereixen l'estudi d'aquesta font primordial i la seva edició és la possibilitat d'obrir una finestra en un passat que la imatge turística sembla haver sepultat. El passat medieval de Lloret de Mar.

Alejandro Martínez Giral
Institut de Recerca Històrica
Universitat de Girona

RESSENYES BREUS

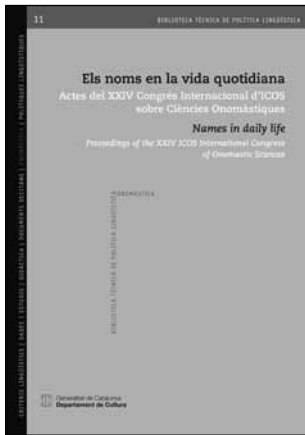
Enric SAGUER
Gabriel JOVER
Helena BENITO (EDS.)

Comptes de senyor, comptes de pagès. Les comptabilitats en la història rural

Girona: Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines – Centre de Recerca d'Història Rural (Institut de Recerca Històrica) de la Universitat de Girona – Documenta Universitaria, 2013. (Biblioteca d'Història Rural – Fonts; 7)

A partir de les aportacions de diversos especialistes en un seminari organitzat a Girona l'octubre de 2011, s'ha confeccionat aquest llibre consistent en catorze textos elaborats per dotze autors diferents. En un primer apartat introductori, s'hi inclou un intent de caracteritzar els documents comptables de manera general des del punt de vista d'un historiador que hi cerca informació i, a continuació, les recomanacions normatives dels experts en la tècnica de comptabilitat i el grau del seu seguiment al llarg de la història. Els vuit articles següents

constitueixen un bloc dedicat a la descripció i estudi de diversos llibres de comptes generats per les Almoines medieval, per pagesos de mas o industrials catalans i per nobles mallorquins. La darrera part del llibre, formada per quatre aportacions més, serveix per explorar les possibilitats d'ús dels diferents tipus de comptabilitat per a la investigació històrica en l'àmbit de la història agrària. En relació a les terres selvatanes, gairebé no hi ha referències directes, a excepció de Brunyola, seu d'un important domini de l'Almoina del Pa de la seu de Girona des del segle XIII. Tanmateix, el llibre és de lectura obligatòria per tot aquell que vulgui endinsar-se en l'estudi d'aquest tipus de document, els llibres de comptes, d'un enorme potencial per explorar la lògica social i econòmica de les explotacions i sistemes agraris, però també per a objectius més concrets com elaborar series de preus, producció i rendiments, analitzar el mercat de treball i el nivell dels salaris i estudiar el comportament econòmic dels propietaris i dels agricultors, entre d'altres.

Joan TORT
Montserrat MONTAGUT (ED.)

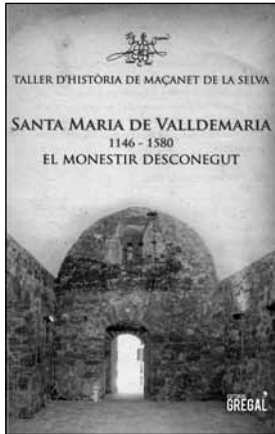
Els noms en la vida quotidiana.
Actes del XXIV Congrés
Internacional d'ICOS sobre
Ciències Onomàstiques

Barcelona: Generalitat de Catalunya –
 Departament de Cultura – Direcció General
 de Política Lingüística, 2014. (Biblioteca
 Tècnica de Política Lingüística; 11)

Annexos: www.gencat.cat/llengua/BTPL/ICOS2011

Tres anys després de la celebració del XXIV Congrés Internacional de l'Internacional Council of Onomastic Sciences (ICOS) a Barcelona, el setembre del 2011, apareix la publicació de les actes corresponents. Es tracta d'un volum bilingüe, català i anglès, que conté els textos de les conferències plenàries, les taules rodones i la presentació i síntesi de les dotze seccions en què es va organitzar el Congrés: (1) Terminologia; (2) Teoria onomàstica; (3) Onomàstica i Lingüística; (4) Noms en la societat; (5) Antroponomàstica; (6) Toponomàstica; (7) Onomàstica i història; (8) Onomàstica i geografia; (9) Onomàstica

i cultura; (10) Cartografia i toponímia; (11) Onomàstica i processos d'estandardització; i (12) Onomàstica catalana. Com a annexos, publicats només de manera digital i accessibles a través de la xarxa mitjançant un cercador, figuren les 302 comunicacions publicades –en la llengua original, que pot ser català, castellà, anglès, francès, alemany i occità– que sumen més de 3.000 pàgines de text. Entre les comunicacions de la secció 12, sobre onomàstica catalana, es troben algunes algunes contribucions relatives a les terres de Girona i, més en concret, a les selvatanes: “L'article salat a la toponímia de la Costa Brava”, de Francesc Bernat; “Estudi diacrònic dels topònims actuals d'Osor”, de Fèlix Bruguera; “La toponímia de Cadaqués i el Cap de Creus a l'obra de Josep Pla”, de Rosa Català; “El nom dels masos de Riu-dellots de la Selva”, de Climent Cornellà; “Oficis i cognoms medievals del bisbat de Girona”, d'Elvis Mallorquí; i “Aproximació a la fitotoponímia del Montseny”, de Josep M. Panareda.

Jordi ALBERTÍ

***Santa Maria de Valldemaria,
1146-1580. El monestir
desconegut***

Maçanet de la Selva: Taller d'Història de Maçanet de la Selva – Editorial Gregal, 2014, 318 p. i CD.

Després de la finalització el 2008 de les obres de restauració de la capella del monestir de Santa Maria de Valldemaria, situat al veïnat del Pibitller de Maçanet de la Selva, el Taller d'Història de Maçanet de la Selva treu a la llum una publicació amb l'estudi més complet realitzat fins ara sobre aquest cenobi. L'autor, Jordi Albertí (Cassà de la Selva, 1950), ha intentat resumir els 424 anys de vida del que va ser el primer monestir cistercenc a la Corona d'Aragó, fundat el 1146 abans fins i tot que els de Poblet i Santes Creus. A través d'una exhaustiva recerca documental –589 documents ressenyats al final del llibre i recollits en el CD complementari–, l'autor ressegueix cronològicament les diferents etapes de la història del monestir: la fundació, la segregació de Sant Feliu de Cadins, els conflictes amb el notari Pere de Sant Antoni d'Hostalric,

les pressions de les monges de Cadins al segle XV, la dissolució de la comunitat al segle XVI i la seva sorprenent integració al monestir benedictí, no pas cistercenc, de Sant Daniel de Girona. Després del 1580 Jordi Albertí també repassa les informacions que en va donar l'historiador Joan Gaspar Roig i Jalpí, un avantpassat del qual havia comprat la casa del monestir, i el progressiu abandonó fins la situació actual. Es tracta, doncs, d'una obra cabdal per tal d'entendre el paper d'aquesta petita comunitat monàstica en la història de Maçanet de la Selva i de bona part de la comarca de la Selva.

Bibliografia comarcal

- ANÒNIM. «65 anys de l'Aplec de la Sardana». *Programa de la Festa Major*, (2014), p. 26-28.
- ANÒNIM. «Àlex Susanna - Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 77-81.
- ANÒNIM. «Artur Sagués - Joan Vinyoli - Artur Sagués». *El Procés*, 5 (2014), p. 47-56.
- ANÒNIM. «Francesc Parcerisas - Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 76.
- ANÒNIM. «Lluís Urpinell - Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 71-74.
- ANÒNIM. «Noms - Papers - Dedicatòries». *El Procés*, 5 (2014), p. 106-110.
- ANÒNIM. «Salvador Oliva - Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 75.
- ANÒNIM. «Unió Esportiva Caldes, 90 anys de futbol». *Programa de la Festa Major*, (2014), p. 30-32.
- AJUNTAMENT DE BRUNYOLA. *Brunyola, terra de l'Avellana*. Brunyola: Ajuntament de Brunyola, 2013, p.
- ALBESA, Carles. «Una germandat arbucienca de mitjan segle XIX». *Monografies del Montseny*, 28 (2013), p. 51-58.
- ALTAIÓ, Vicenç. «Correspondències com conspiracions (papers entre Joan Vinyoli i Vicenç Altaió)». *El Procés*, 5 (2014), p. 24-36.
- AMORÓS I GONELL, Francesc. *La guerra de successió i l'ordre de Malta a Catalunya. Política, finances i llinatges: 1700- 1715*. Barcelona: Fundació Noguera, 2014, 581 p.
- ANASTASIA, Caterina. *Attraverso il fiume*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 2013, p.
- ARMENGOL, Joaquim. «Andreu Rossinyol - Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 90-95.
- AUTORS DIVERSOS. *Catalans a l'Orinoco. Fèlix Cardona Puig*. Malgrat de Mar: Ajuntament de Malgrat de Mar, 2013, 93 p.
- AUTORS DIVERSOS. *Família a la baixa edat mitjana (s. XIII-XV). Actes del III Seminari d'Estudis Medievals d'Hostalric (15-16 de novembre de 2012; Hostalric)*. Hostalric: Ajuntament d'Hostalric, 2013, 147 p.
- BALCELLS, Albert. «La Mancomunitat: el primer pas vers l'autogovern de la Catalunya contemporània». *Serra d'Or*, 652 (abril 2014), p. 19/259-23-263.
- BALDELLÓ, Francesc; BARBERÀ, Josep; BOHIGAS, Pere; MATHEU, Francesc; PUJOL, Francesc; PUNTI, Joan, prev.; TOMÀS, Joan. *Obra del cançoner popular de Catalunya. Materials. Vol II. Memòries de missions de recerca, estudis monogràfics, crònica*. Barcelona: 2013, 2013, 451 p.

- BALL-LLOSERÀ I POL, Lluís. «La font del Frare». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 88-89.
- BARNOSELL, Genís. «Com era de revolucionària, la revolució (Burgesa)!». *L'Avenç*, 401 (maig 2014), p. 60-63.
- BARNOSELL, Genís. «Com moren els estats, com es fan les nacions». *L'Avenç*, 400 (abril 2014), p. 88-93.
- BARNOSELL, Genís. «El retorn de Maynard Keynes». *L'Avenç*, 399 (març 2014), p. 50-53.
- BARNOSELL, Genís. «Històries de la pagesia». *L'Avenç*, 405 (octubre 2014), p. 48-50.
- BARNOSELL, Genís. «Les elits catalanes i la corona». *L'Avenç*, 398 (febrer 2014), p. 62-64.
- BATALLER I VILA, Josep. «Transport rural als Anys 50». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 76-79.
- BENITO MUNDET, Helena; JOVER AVELLÀ, Gabriel; SAGUER, Enric. *Comptes de senyor, comptes de pagès. Les comptabilitats en la història rural*. Girona: Associació d'Història Rural de les Comarques Gironines, Centre de Recerca d'Història Rural, Documenta Universitària, 2013, 358 p.
- BOIX, Jordina. *El càstig d'en Serralonga. Llegendes de bandolers, bruixes i dones d'aigua*. Arbúcies: Museu Etnològic del Montseny - La Gabella, 2013, 13 p.
- BON, Vicenç. «Can Vista Prima: 88 anys». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 54-59.
- BON, Vicenç. «Història d'una tristor». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 62-66.
- BORRÀS, Joaquim; VILANOVA, Francesc. «Barcelona en postguerra 1939-1945». *L'Avenç*, 397 (gener 2014), p. 32- 37.
- BORRELL I MATÓ, Josep; COENDERS, Germà. «La demografia de Vilobí, ara i fa cent anys (1912-2012)». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 62-66.
- BORRELL I MATÓ, Josep; COENDERS, Germà. «La demografia de Vilobí, ara fa cent anys (1911-2011)». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 82-85.
- BOSCH, Cristina. «El patrimoni documental del CESC». *Vall-Alta*, 37 (desembre 2013), p. 2-3.
- BROCH, Àlex. «Els orígens de Jordi Carbonell: l'assaig i la crítica teatral». *Serra d'Or*, 651 (març 2014), p. 25/185- 28/188.
- BRUGUERA LIGERO, Fèlix. «El nom d'Osor: etimologia, documentació i grafies». *Festa del Terç d'Osor*, (setembre 2013), p. 27-30.
- BRUGUERA LIGERO, Fèlix. «El Cadastre de Vilobí d'Onyar de 1716». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 6-17.
- BRUGUERA LIGERO, Fèlix. «La toponímia a les "Notes històriques de Sant Hilari Sacalm" de Francesc Carreras Candi». *Festa major de Sant Hilari Sacalm*, (2014), p. 29-32.

- BUXEDA MAJORAL, Gerard. «Francisco Oller i Martinell. La passió i la perseverança dels primers tapers». *Revista de Girona*, 284 (maig-juny 2014), p. 40-42.
- CAROD-ROVIRA, Josep-Lluís. «Jordi Carbonell, l'home nacional». *Serra d'Or*, 651 (març 2014), p. 29/189-32/192.
- CARRERAS I BARNÉS, Joaquim. «L'Ajuntament de Vilobí d'Onyar rep de la família Vivas el seu document més antic: el cadastre de 1716». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 82-85.
- CASAS, Joan. «Veuré llavors un altre firmament». *El Procés*, 5 (2014), p. 119.
- CASASSAS YMBERT, Jordi. «Els intel·lectuals i la Mancomunitat». *Serra d'Or*, 652 (abril 2014), p. 24/264-28/268.
- CASASSES, Enric. «Paisatge abans de la batalla. Història d'una carta a través de les línies enemigues». *El Procés*, 5 (2014), p. 37-40.
- CASTANYER I ANGELET, Xavier. «Diari de viatge de Josep Aragay. L'experiència d'un noucentista al bressol del Renaixement». *Revista de Girona*, 285 (juliol-agost 2014), p. 60-62.
- CLOPÉS, Carme; MASNOU CLOPÉS, Josep. «Barraques de pedra seca al Montseny». *Monografies del Montseny*, 28 (2013), p. 117-124.
- CLOS BUSQUETS, Toni; CLOS BUSQUETS, Xavier. «Els àngels de can Fugarolas». *Festa major de Sant Hilari Sacalm*, (2014), p. 34-37.
- COBARSÍ MORALES, Josep. «Salvi Cobarsí, nomenat Ciutadà Honrat de Barcelona en 1649». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 68-70.
- COENDERS, Germà. «Cuina d'estalvi i cuina de festa en temps de crisi». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 6-12.
- COLL, Antoni. «Producció literària en l'època de la Guerra de Successió (1702-1714)». *Recull*, 2050 (setembre 2014), p. 15.
- COMISSIÓ DE LES TROBADES. *15 anys de trobades. Nats el 47*. Anglès: Comissió de les Trobades de nats el 47, 2013, 131 p.
- CREUS, Jaume. «Passeig amb Vinyoli i l'àngel de Rilke». *El Procés*, 5 (2014), p. 41-45.
- DE LA ROSA, José Manuel; ROS, Josep. «La memòria perduda de Busquets (Vallcanera)». *Quadern de Sils*, 84 (juny 2014), p. 27-30.
- DE RIQUER, Borja. «Arxius i identitat. Les reflexions d'un historiador». *L'Avenç*, 399 (març 2014), p. 24-32.
- DESCLOT, Miquel. «Record de Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 57-70.
- DOMÈNECH MONER, Joan. «De La Principal a La Selvatana. Un any de celebracions importants». *Revista de Girona*, 281 (novembre-desembre 2013), p. 40-44.
- DOMÈNECH PUIG, M. Carme. «Arqueologia clàssica». *L'Amic*, 41 (setembre 2013), p. 28-29.

- ESTEBA, Montse; PLANIOL, Carina. «Reportatge sobre Martí-Sabé». *Programa de la Festa Major de Santa Coloma*, (setembre 2014), p. 9-29.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís. «Els Jocs Florals i els certàmens literaris en l'àmbit local (1900-1936)». *Frontissa*, 27 (juny 2014), p. 3.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís. «Frederic Culí Verdaguer (1890-1960)». *Festa major de Sant Hilari Sacalm*, (2014), p. 42-45.
- FIGUERAS CAPDEVILA, Narcís. «Rafael Baster Llagostera». *Quadern de Sils*, 84 (juny 2014), p. 32-33.
- FIGUEREDA, Pere. *Papers de Recerca Històrica*. Andorra la Vella: Societat Andorrana de Ciències, 2013, 145-150 p.
- FONALLERAS, Josep M. «Ànima teva persistent d'argila. Una lectura de Sunt lacrimae rerum». *El Procés*, 5 (2014), p. 122-123.
- FONT I VALENTI, Gemma. *A peu pel Monsteny Oriental. 14 itineraris a peu per senders dins el Parc Natural i Reserva de la Biosfera del Montseny*. Girona: Diputació de Girona, 2014, 198 p.
- FONT, Teresa. «Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 86-87.
- FRANCISCO OLMOS, José María de. «La moneda catalana de la Guerra dels Segadors (1640-1652). Documento de soberanía». *Paratge*, 25-26 (2013), p. 333-360.
- FREIRE, Flavia B. «Caldes i la Mancomunitat de Catalunya: l'alcalde Antoni Mas». *Aquae*, 46 (maig 2014), p. 29.
- FREIXAS I MASCORT, Lluís. «Dos hotels (singulars) a la costa. Nancy i Archie Johnstone, Patricia Kipping i John Langdon- Davies». *Revista de Girona*, 283 (març-abril 2014), p. 82-83.
- FUNES, S. F., Crispí. «P. Jaume Puig i Sebastià Llorens. Dos beats als altars». *Recull*, 2039 (octubre 2013), p. 18-19.
- GABARRÓ VALL, Xavier. «Vilobí d'Onyar, any 1600. A través del llibre d'estat d'ànimes. 1a Part: Veïnat de La Sarreda». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 32-43.
- GASCONS CLARIÓ, Narcís. «Un frare aventurer: el pare Antoni de Vidreres». *El Rec Clar*, 66 (estiu 2014), p. 4-5.
- GESTI, Josep; REY, Amalio. *Informe de difusió HibriturSelva. Oportunitats de col·laboració i reptes de futur per a la innovació en turisme a la comarca de la Selva*. Santa Coloma de Farners: Consell Comarcal de la Selva / SOC, 2013, 59 p.
- GIL TORT, Rosa Maria. «La Bauhaus a la Babel de les Arts». *Revista de Girona*, 284 (maig-juny 2014), p. 55.
- GIL TORT, Rosa Maria; MANZANO, Marc. «La Casa Acerbi. Tossa, 1945». *Revista de Girona*, 284 (maig-juny 2014), p. 52-54.

- GONZÁLEZ I BLANCAFORT, M. del Vilar. «Fa 45 anys, l'1 d'abril de 1939, es va acabar la Guerra Civil: dos mesos abans les tropes nacionals havien ocupat Blanes». *Recull*, 2045 (abril 2014), p. 10.
- GONZÁLEZ, M. del Vilar. «Viatge al passat: dones sotmeses i submises». *Recull*, 2043 (febrer 2014), p. 16-17.
- GONZALO, Paco. «Salvador Turon, cisteller de jovenet...». *Quadern de Sils*, 84 (juny 2014), p. 24-26.
- GUINART, Josep Maria. «S.A.F.A.». *Recull*, 2036 (juliol 2013), p. 14-15.
- LA SELVA COMUNICA. «La prosa poètica de la nostra ciutat». *Programa de la Festa Major de Santa Coloma*, (setembre 2014), p. 53-55.
- LLAVINA, Jordi. «Any Vinyoli. Els cent anys d'en Joan carregat de foscúries». *Serra d'Or*, 652 (abril 2014), p. 39/279- 43/283.
- LLINÀS POL, Joan. «El poblat ibèric de Castell». *Gavarres*, 24 (tardor-hivern 2014), p. 92-93.
- LLINÀS POL, Joan. «Les termes de Caldes». *Gavarres*, 25 (primavera-estiu 2014), p. 88-89.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. *Collecció diplomàtica de Sant Pere de Galligants (911-1300). Volum I*. Barcelona: Fundació Noguera, 2013, 464 p.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. *Collecció diplomàtica de Sant Pere de Galligants (911-1300). Volum II*. Barcelona: Fundació Noguera, 2013, 492 p.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. *Pagesos i homes de mar de Lloret. Estudi i edició del capbreu de la Pabordia de Novembre de 1317-1320*. Lloret de Mar: Ajuntament, 2014, 239 p.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. «"Xarrabascos" i camins perduts». *Gavarres*, 24 (tardor-hivern 2014), p. 90-91.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. «Amidadors de terres». *Gavarres*, 25 (primavera-estiu 2014), p. 90-91.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. «El Cric no és un riu». *L'Agulla*, 1 (maig 2014), p. 1-2.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis. «La "gauche divine", a Riudellots». *Gavarres*, 25 (primavera-estiu 2014), p. 62.
- MALLORQUÍ GARCIA, Elvis (cur.). *Plànol parcel·lari de Riudellots de la Selva d'Agustí Bragat (1863)*. Riudellots de la Selva: Ajuntament, 2013, 20 p.
- MANENT I SEGIMON, Albert. «Centenari del cardenal Jubany». *Recull*, 2036 (juliol 2013), p. 18-19.
- MARTÍ I ARAU, Albert. «La cara i la creu de l'endeutament pagès: el desmembrament progressiu del mas Reig de Vilobí d'Onyar (s. XVI)». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 46-52.
- MARTÍ, Daniel. *El combat d'Arbúcies. Arbúcies, gent d'astúcies, matavalons...* Arbúcies: Museu Etnològic del Montseny - La Gabella, 2013, 13 p.

- MARTÍNEZ GIRALT, Alejandro. «Blanes medieval». *Recull*, 2046 (maig 2014), p. 16-17.
- MARTÍNEZ I COMAS, Marc. «Canvis d'ubicació de l'ajuntament i la rectoria de Caldes en els últims dos segles». *Aquae*, 47 (setembre 2014), p. 22-26.
- MASÓ I PANELLA, Pere. «Per polemitzar records de Salitja i Vilobí d'Onyar». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 88-95.
- MATEU I GASQUET, Joaquim; TURA MASNOU, Jordi. «Arbúcies 1714». *Monografies del Montseny*, 28 (2013), p. 191-206.
- MEDINA, Jaume. «L'amic Albert Manent». *Serra d'Or*, 655-656 (juliol-agost 2014), p. 16/512-20/516.
- MEDIR, Lluís. «El suro als nostres municipis». *Gavarres*, 24 (tardor-hivern 2014), p. 84-85.
- MORÉ AGUIRRE, David. «Alberto Aguirre Martín, de Tossa». *Gavarres*, 25 (primavera-estiu 2014), p. 83.
- MUÑOZ, Sílvia. «La memòria gravada. En el centanari de Jaume Pla». *Serra d'Or*, 658 (octubre 2014), p. 41/713-46/718.
- MUNTANER I PASQUAL, Josep. «L'enigma financer de la Mancomunitat». *Serra d'Or*, 652 (abril 2014), p. 29/269-32/272.
- OLLER, Dolors. «La poesia de Joan Vinyoli». *El Procés*, 5 (2014), p. 115-117.
- PADERN, Josep Maria. «Els nens de la guerra». *Recull*, 2036 (juliol 2013), p. 34-35.
- PADERN, Josep Maria. «La font de la Verge del Carme (II)». *Recull*, 2039 (octubre 2013), p. 13.
- PAGÈS I SANTACANA, Mònica. «Lluís Benjam, una descoberta». *Serra d'Or*, 655-656 (juliol-agost 2014), p. 62/558 - 64/560.
- PARDO I ARTIGAS, Francesc X. «Any Narcís Jubany». *Programa de la Festa Major de Santa Coloma*, (2013), p. 25-27.
- PAREDES I BAULIDA, Maria. «L'aportació de Jordi Carbonell a l'estudi de la llengua i la literatura catalanes». *Serra d'Or*, 651 (març 2014), p. 20/180-24/184.
- PASSOLA, Isona. «Vinyoli i la primavera del 75». *El Procés*, 5 (2014), p. 46.
- PASTELLS, Jaume. «Darrer dia de l'any, Sant Silvestre protagonista». *Quadern de Sils*, 82 (desembre 2013), p. 20-21.
- PASTELLS, Jaume. «Les festes majors». *Quadern de Sils*, 81 (octubre 2013), p. 14-15.
- PASTELLS, Jaume. «Fa 75 anys, Guerra Civil, el cost humà i el rastre que va deixar al poble». *Quadern de Sils*, 83 (maig 2014), p. 25-27.
- PERERA, Anna. «Les lliçons de Narcís-Jordi Aragó». *Revista de Girona*, 281 (novembre-desembre 2013), p. 60-62.
- PIETRELLI, Lucia; VADELL, Pau. «Curs de crueltat». *El Procés*, 5 (2014), p. 113.

- PINSACH, Joan. «El mas Gener de Riudellots de la Selva». *Gavarres*, 24 (tardor-hivern 2014), p. 20-24.
- PLADEVALL FONT, Antoni. «A Josep Moragues, en el tercer centenari de la seva mort». *Festa major de Sant Hilari Sacalm*, (2014), p. 21-24.
- PUBILL, Àngel. «El monestir de Santa Maria d'Amer». *L'Amic*, 41 (setembre 2013), p. 30-33.
- PUIGVERT SOLÀ, Joaquim Maria. «Els arquitectes diocesans i l'arquitectura religiosa contemporània: del pes del passat medieval a la modernitat moderada». *Plecs d'Història Local*, 152 (febrer 2014), p. 11-12.
- PUJOL MAS, Andreu. «1968: per molts anys Breda!». *Monografies del Montseny*, 28 (2013), p. 79-90.
- PUJOL MAS, Andreu. «La petja dels Cabrera a Breda». *Revista de Girona*, 280 (setembre-octubre 2013), p. 46-49.
- PUJOL, Adrià. «El suïcidi encara no». *El Procés*, 5 (2014), p. 111-112.
- QUER, Josep. «Les escoles de Bonmatí fins als anys 50». *L'Amic*, 41 (setembre 2013), p. 34-37.
- REYES VALENT, Antoni; ROGER DELGADO, Aitor. *Blanes Notícia 1967/1977. Les fotografies de Juli Barber*. Blanes: Ajuntament, 2013, 135 p.
- REYES VALENT, Antoni; ROGER DELGADO, Aitor. *L'Hospital Sant Jaume: 100 anys d'edifici i 600 d'institució. De la caritat a l'assistència sanitària i geriàtrica*. Blanes: Ajuntament, 2013, 48 p.
- RIBA, David. «"Aquae calidae" i les termes romanes del turo de Sant Grau». *Aquae*, 43 (setembre 2013), p. 18-19.
- ROGER DELGADO, Aitor. «Esteban de Balt (1936-2013)». *Recull*, 2039 (octubre 2013), p. 24.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis». *Recull*, 2035 (juny 2013), p. 15.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (II)». *Recull*, 2035 (juny 2013), p. 36-37.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (III)». *Recull*, 2037 (agost 2013), p. 14-15.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (IV)». *Recull*, 2038 (setembre 2013), p. 24-25.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (V)». *Recull*, 2039 (octubre 2013), p. 20-21.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (IX)». *Recull*, 2043 (febrer 2014), p. 24-25.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (VI)». *Recull*, 2040 (novembre 2014), p. 24-25.

- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (VIII)». *Recull*, 2042 (gener 2014), p. 26-27.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (X)». *Recull*, 2044 (març 2014), p. 26.
- ROS, Albert. «Història del centenari del CD Blanes. Els inicis (XI)». *Recull*, 2045 (abril 2014), p. 15.
- ROURA, Enric. «Memòria del cardenal Jubany». *Recull*, 2036 (juliol 2013), p. 18-19.
- SALA I REIG, Blanca (coord.). *Ramon Reig 1903-1963. Homenatge en tres exposicions*. Tossa de Mar: Museu Municipal Tossa de Mar, 2013, 48 p.
- SÁNCHEZ RODRIGO, Lourdes. «El “Primer desenllaç” de Joan Vinyoli a la vida poètica». *L'Avenç*, 398 (febrer 2014), p. 59-61.
- SANGLAS GARANGOU, Rosa. «L'Arxiu Municipal, un servei “low cost”». *Tosquiça*, 27 (octubre 2013), p. 34-35.
- SANMARTÍ, Josep M. «La transició catalana vista per la premsa estrangera». *L'Avenç*, 405 (octubre 2014), p. 66-67.
- SANTAMARIA COLOMER, Dora. ««Vilobí de la Selva». El topònim que no va ser». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 76-79.
- SANTANÉ, J. «Els suros testimoni de Tossa». *Gavarres*, 24 (tardor-hivern 2014), p. 60-61.
- SANZ DATZIRA, Josep. «“A Catalunya, la política s'ho emnja tot” Joseph Kessel i els fets d'octubre de 1934». *L'Avenç*, 405 (octubre 2014), p. 20-26.
- SERRA SOMS, Enriqueta. *Memòries de la guerra i de la postguerra*. Santa Coloma de Farners: [e. a.], 2013, 175 p.
- SERRADESANFERM, Angel. «1914 i 1964. Fa cent i cinquanta anys». *Festa major de Sant Hilari Sacalm*, (2014), p. 25- 28.
- SOLÀ, Francesc. «Samba Kubally, el negre que ens va obrir els ulls». *Ressò*, 408 (març 2014), p. 13-17.
- SOLÀ, Lluís. «Per què paraules!». *El Procés*, 5 (2014), p. 124-129.
- SOLÀ, Pep. «Joan Vinyoli i la corba de l'onada». *Celobert*, 125 (setembre 2014), p. 24-25.
- SOLER I SOLER, Josep M. «Cinquanta anys de la declaracions de l'abat Escarré a “Le Monde”». *Serra d'Or*, 650 (febrer 2014), p. 6/86-7/87.
- SOLIGUER I MAS, Jordi. «Fa setanta-cinc anys». *Recull*, 2043 (febrer 2014), p. 5.
- SURÍ, Joan S. «La Font Gòtica, bé cultural d'interès nacional». *Recull*, 2036 (desembre 2013), p. 20.
- TEIXIDOR I PALAU, Ricard. «Can Forroll. De castell a mas i a casa de segona residència». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 26-33.

- TEIXIDOR I PALAU, Ricard. «Enfrontament entre un pagès de Salitja i el batlle del castell de Brunyola». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2014), p. 52-59.
- TEIXIDOR I PARRA, Laura. «Gaspar Vicens i Cubarsí. Una vida atzarosa». *Llibre de la Festa Major de Vilobí*, (2013), p. 72-74.
- TODÓ, Joan. «De Shakespeare a Vinyoli: el recorregut d'una imatge». *El Procés*, 5 (2014), p. 133-140.
- TORRENT I LOGROÑO, Ramon. «El compromís de Casp i l'entronització de la dinastia castellana (I)». *Aquae*, 45 (febrer 2014), p. 46.
- TORRENT, Albert. «El campanar de Sant Maurici: des de la seva construcció fins a l'actual afectació per un llamp». *Aquae*, 43 (setembre 2013), p. 6-7.
- TORRENT, Albert. «El cost humà de la Guerra Civil a Caldes». *Aquae*, 43 (setembre 2013), p. 31.
- VÍCTOR GAY, Josep. «Joaquim Ruyra i Carles Rahola, vides... i morts paral·leles». *Recull*, 2048 (juliol 2014), p. 18-20.
- VILA I DOMÈNECH, Marcel. «Terra de Malavella: els «Malavella» del sud de França». *Aquae*, 46 (maig 2014), p. 11-13.
- VINYOLI, Albert. «Realitat i fum». *El Procés*, 5 (2014), p. 6-11.
- ZUCCHITELLO, Mario. *Quaderns d'Estudis Tossencs. Núm. 11. En mar i en terra. Una història de Tossa i la seva gent (1186- 1835)*. Tossa: Centre d'Estudis Tossencs, 2013, 566 p.
- ZUCCHITELLO, Mario. «El vot del poble». *Gavarres*, 25 (primavera-estiu 2014), p. 86-87.